

על קשרים וקצרים –
דיאלוג מיטבי עם
הורים

השתלמות במ"ה
חמ"ד מחוז ירושלים

"מסע מוצלח לא מסתיים לעולם,

הקילומטרים כן.

אך חזמן נשאר חקוק בתוכך

חופך חלק ממך.

בסוף המסע אינני מרגיש מנצח,

אלא יותר אסיר תודה.

כאלו שחודך עברה בתוכי

ולא אני בתוכך"

(אברהם חלפי)

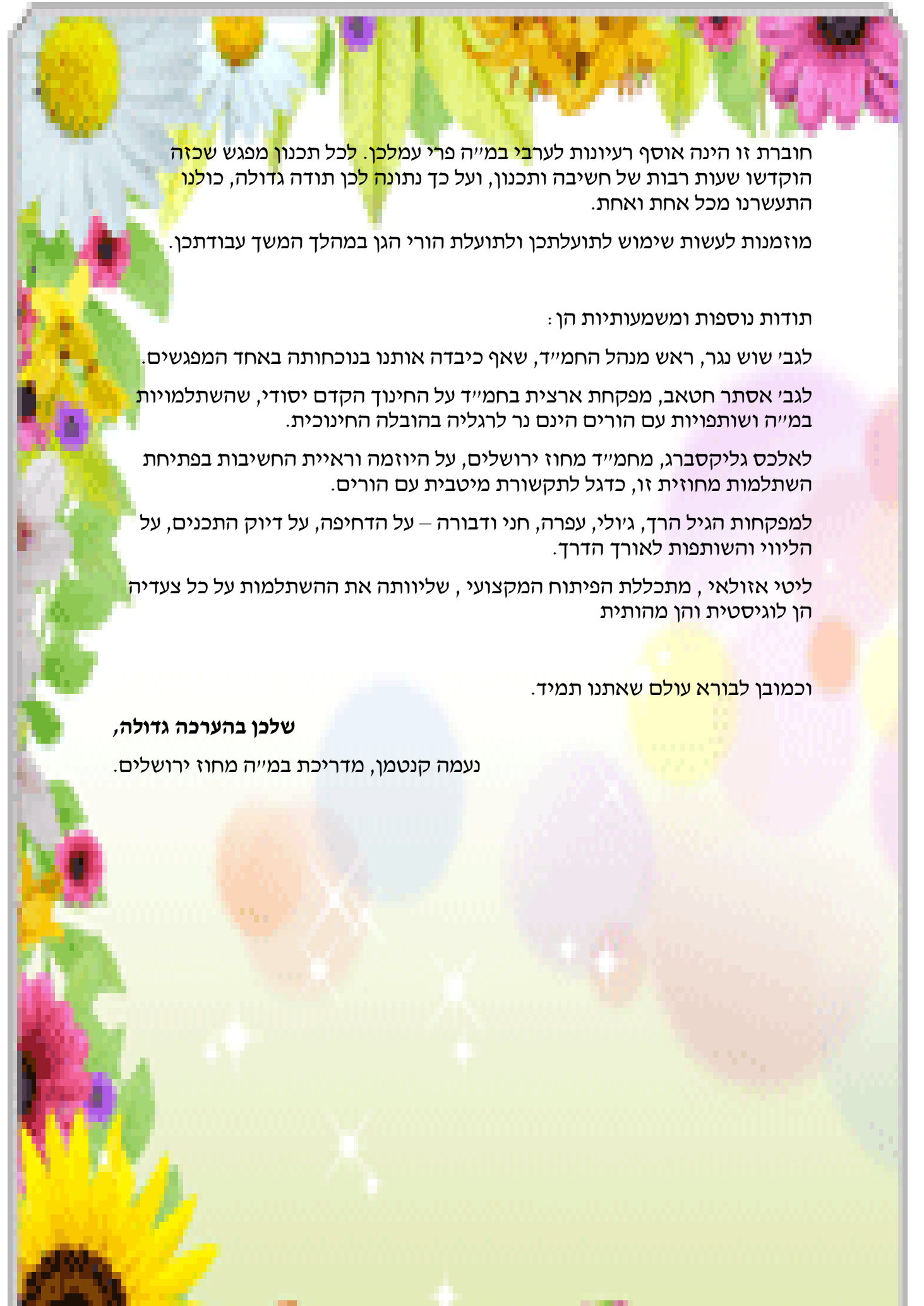
משתלמות יקרות,

חלפה לה שנת השתלמות פורייה ועשירה ביוזמת הנהלת החמ"ד, בה הובאו לידי ביטוי כיווני החשיבה והרעיונות היצירתיים שלכן לתקשורת יוזמתית ובונה עם הורים, וליצירת גולת הכותרת – בניית ערבי במ"ה והעברתם להורים.

במהלך השנה אתגרה אותנו מחלת הקורונה ע"י למידה של פרק זמן באמצעות הזום, ואף מבלי יכולת שלנו להיפרד פנים אל פנים. תקופה זו הביאה עימה גם רוח חדשה ומקורית באשר לחיבורים עם ההורים באמצעות דרכי תקשורת מסוג אחר, שהרבה מכן התנסו בהן ושיתפתן על החוויה החדשנית.

תמצית ההשתלמות נוסדה על האמרה "עזר כנגדו" – "שזחו ביטוי לשיתוף פעולה מלא, לעזרה הדדית מתוך שיווין וליכוד שלם. זחו יסוד האושר... זוחי החדדיות של האב והאם לגבי חינוך ילדיהם, זוחו גם הביטוי הקולע ליחס שבין החורים ובית הספר, אשר על ידי שיתוף פעולה מצד שני הגורמים יחד יובטח עתידם של הילדים". (יסודות החינוך, הרש"ר הירש)

בהשתלמות במ"ה השנה עסקנו בגווני השונים של תקשורת ומעורבות מיטבית של ההורים בתהליך החינוכי-לימודי של הנעשה בגן, שוחחנו על אפשרויות הגנת לנהל את הקשר הנ"ל מתוך כבוד ואכפתיות להורים כחלק מבאי הגן. מתוך כך חוונו דרכים שונות להבניית מסלול חיובי לתפקידי החינוך המשותפים של הורים – גננת, כשבראשם עסקנו ביוזמה לערכית ערבי במ"ה (בית מדרש הורים) לחוויית למידה, תהליכי שיתופי פעולה ויצירת קהילת הורי גן.

חוברת זו הינה אוסף רעיונות לערבי במ"ה פרי עמלכן. לכל תכנון מפגש שכזה הוקדשו שעות רבות של חשיבה ותכנון, ועל כך נתונה לכן תודה גדולה, כולנו התעשרנו מכל אחת ואחת.

מוזמנות לעשות שימוש לתועלתכן ולתועלת הורי הגן במהלך המשך עבודתכן.

תודות נוספות ומשמעותיות הן :

לגב' שוש נגר, ראש מנהל החמ"ד, שאף כיבדה אותנו בנוכחותה באחד המפגשים.

לגב' אסתר חטאב, מפקחת ארצית בחמ"ד על החינוך הקדם יסודי, שהשתלמויות במ"ה ושותפויות עם הורים הינם נר לרגליה בחובלה החינוכית.

לאלכס גליקסברג, מחמ"ד מחוז ירושלים, על היוזמה וראיית החשיבות בפתיחת השתלמות מחוזית זו, כדגל לתקשורת מיטבית עם הורים.

למפקחות הגיל הרך, ג'ולי, עפרה, חני ודבורה – על הדחיפה, על דיוק התכנים, על הליווי והשותפות לאורך הדרך.

ליטי אזולאי, מתכללת הפיתוח המקצועי, שליוותה את ההשתלמות על כל צעדיה הן לוגיסטית והן מהותית

וכמובן לבורא עולם שאתנו תמיד.

שלכן בהערכה גדולה,

נעמה קנטמן, מדריכת במ"ה מחוז ירושלים.

קידום התחום החברתי בגן הילדים – שירה פרץ ושירה מויאל

הנושא נולד מתוך הצורך של הרכב הילדים בגן המתקשים ליצור קשרים וחברויות.

הזמנה למפגש:

הורים יקרים! הנכם מוזמנים לערב
במה בנושא חברים משחקים ומה
שביניהם....

מצפים לראותכם

מטרות:

- 1- שיפור האקלים החברתי בגן הילדים.
- 2- רכישת כלים ומיומנויות חברתיות לילדים ולהורים.
- 3- פיתוח עצמאות אצל הילד, שתאפשר לו להתמודד בכוחות עצמו עם סיטואציות חברתיות.

פתיחה-

מהלך המפגש: הגננת פותחת בהיכרות קצרה, בה כל הורה מספר בקצרה על משחק שזוכר מהגן. הגננת מציגה להורים סרטון קצר כשלוש דקות, ([קישור לסרטון](#)) בו מוצגת ילדה המנסה להשתלב במשחק עם חברים אך נענית בסירוב פעם אחר פעם. לאחר מכן, הגננת מבקשת מההורים להתנסות במשחקים שונים כמו בגן הילדים. הגננת מחלקת את ההורים לקבוצות באופן אקראי ע"י מדבקות בצבעים שונים, כל קבוצה בוחרת משחק מאוסף המשחקים המוצג לפנייהם.

א- משחקי תחרות שמטרתם להתמודד עם כישלון ואכזבה. כגון: זיכרון, סוגים שונים של משחקי קלפים ומשחקי מסלול.

ב- משחקים הדורשים שיתוף פעולה מלא על מנת להצליח במשחק. כגון: בניית דגם בזמן קצוב, טריוויה וסידור תמונות לפי רצף אירועים.

ליד כל משחק תהיה כרטיסיה ובה הוראות המשחק, וכן כרטיסיה עם שאלות מנחות. דוגמאות: * מה הרגשתי במהלך המשחק? איך התמודדתי עם ההפסד במשחק? מה הרגשתי כשהמתנתי לתורי הרבה זמן? * מה נדרש לבצע על מנת לנצח במשחק? איך ההרגשה לשחק ביחד? * איזה סוג של משחקים אני אוהב/ת יותר ומדוע? בנוסף, הגננת תניח קופסה עם כרטיסיות ובתוכן סיטואציות חברתיות שונות הדורשות התייחסות, וההורים ידרשו להציע פתרונות. כגון: רותי מאוד רוצה לשחק עם תמר ויהל בקלפים והן מסרבות לשתף אותה. מה עליה לעשות? יוסי מאוד אוהב לשחק עם חיים. חיים אוהב כדורגל ויוסי לא. איך בכל זאת יוכלו לשחק יחד? טל אוהבת לשחק רק עם צוות הגן ולא עם שאר הילדים. איך נגרום לה לרצות לשחק עם חברים בגן?

איסוף- הגננת מכנסת את ההורים ומבקשת מהם לשמוע איך היה? מה הרגישו? כיצד הם היו מתמודדים אחרת בסיטואציה זהה? ממה חששו? מה אהבו?

סגירה וסיכום : הגננת מתארת בקצרה את התהליך שהורים עברו , כיצד זה השפיע עליהם ועם אילו תובנות משמעותיות הם יוצאים. הגננת מקריאה קטע קצר מסכם :

"לתקשר זה כמו לשחק במסירות. אני זורק את הכדור ואתה תופס אותו. ואז אתה זורק את הכדור ואני תופס אותו. ושוב, אני זורק את הכדור. "אני רוצה לספר לך על הרגשות שלי." כך התחילה התקשורת. כשם שעלינו לזרוק את הכדור הלך ושוב כדי לנהל משחק מסירות, כך עלינו לספר זה לזה את הרגשותינו כדי לתקשר." (מאת מאמורו איטי, "אני רוצה לספר לך על הרגשות שלי"-ספר על תקשורת בין אנשים).

שאלת במ"ה	פתיחה (20 דקות)	תוכן מרכזי (30 דקות)	איסוף ושיתוף ההורים בתובנות (20 דקות)	סיכום (10 דקות)
כיצד נקדם את ילדינו בתחום החברתי?	נפתח בהיכרות- כל הורה יאמר את שמו ושם הילד/ה שלו ויספר בקצרה על זיכרון כלשהו ממשחק בגן. לאחר מכן נציג סרטון קצר כשלוש דקות, (קישור לסרטון) בו מוצגת ילדה המנסה להשתלב במשחק עם חברים אך נענית בסירוב פעם אחר פעם	התנסות במשחקים חברתיים והתמודדות עם סיטואציות חברתיות.	רגשות, מחשבות, חששות, רצונות.	צידה לדרך. תיאור התהליך שעברנו במפגש זה. הקראת קטע מסכם.

עיכוב תגובה - מגישה שרה זכאי

שותפים לערב במ"ה - את ערב הבמ"ה אעביר עם המרפא בעיסוק שהיא חלק מצוות הגן.

כותרת הערב - מהו עיכוב תגובה? היכן זה פוגש את ילדינו? איך אפשר לעזור לילדנו?

מיפגש מעשיר וחוויתי אשר אתם ההורים יוצאים עם כלים יישוימיים.

מטרות:

- 1) להבין את המושג עיכוב תגובה.
- 2) האם זה פוגש את כל הילדים? מה אפשר לעשות וכיצד ניתן להגיב לילדים אימפולסיביים?
- 3) כיצד משפרים את עיכוב התגובה?

פתיחה - נראה סרטון על ילד שקשה לו לעצור את עצמו ומה ההשלכות של זה בעקבות חוסר עיכוב תגובה. (הסרטון יהיה מוקצן ואפילו מצחיק) זהו בעצם שלב החוויה, בה ההורים נחשפים למושג עיכוב תגובה.

זמן מוקצב- 15 דקות

מהלך המפגש - נשאל את ההורים מהי לדעתם עיכוב תגובה? למה זה חשוב לעצור ולעכב תגובה? במה זה יכול ליפגוע? בשלב זה נחלק את ההורים לקבוצות וכל קבוצה תציג, נשמע מההורים את תשובותיהם וננסה בשיתוף פעולה איתם לתת הגדרה מדויקת.

ההורים יבינו את המושג, ההגדרה ומתוך כך נבין היכן זה פוגש את ילדנו וכיצד ניצן לעזור להם לעכב תגובה? בשלב זה נשאל את ההורים האם פגש אותם עיכוב התגובה בבית? במה זה התבטא?, זהו בעצם שלב **ההמללה**

ניתן דוגמאות מהגן היכן ראינו חוסר עכבה? כיצד הילד ניפגע מכך.

נציג את התוכנית הגנית- כיצד אנו פועלים בגן על מנת לעזור לילד לעכב את תגובתו. אנו פועלים בשיטת הרמזור, קודם עוצרים אח"כ בודקים ואז מגיבים. קיים גם מבצע עצרתי הצלחתי- כל פעם שאני מצליח לעצור את עצמי אני מקבל תמריץ- הילד הצליח להתגבר ולא להרים יד על חבר, הילד אסף את המשחקים שנתבקש למרות שרצה להמשיך לשחק, התאפק במיפגש ולא התפרץ לדבריי חברו. בסוף השבוע מי שאסף הכי הרבה תמריצים מקבל מדליה של עצרתי הצלחתי.

זמן מוקצב- 40 דקות

את התוכנית אפשרי להעביר לבית ע"י טבלה ולציפר את הילד אם הצליח לעצור בבית.

איסוף - אשמח שתשתפו אותנו איך הרגשתם הערב? באילו תחושות אתם יוצאים? משהו אחד שלקחתם מערב זה? זהו בעצם שלב **ההמשגה**.

זמן מוקצב- 15 דקות

סגירה וסיום - הייתי מסיימת באיזשהו שיר שמסמל את חשיבות העיכוב תגובה צופר לכל הורה וכמובן את טבלת החיזוקים להורים.

זמן מוקצב-10 דקות

הערות	איסוף וסגירה- שיתוף ההורים בתובנות	מהלך המפגש	פתיחה	הכנות מקדימות	
במהלך המפגש-אם ארה שיש פתיחות אשאל את ההורים כיצד הם רואים את העיכוב תגובה בילדיהם אם הם מוכנים לשתף לתת דוגמא.	נקיים סבב שבו ההורים משתפים בתחושותיהם ומה לקחו מערב זה. סגירה ע"י שיר שמסמל את חשיבות העיכוב תגובה צופר לכל הורה וכמובן את טבלת החיזוקים להורים.	נשאל את ההורים מהי לדעתם עיכוב תגובה? למה זה חשוב לעצור ולעכב תגובה? במה זה יכול ליפגוע? בשלב זה נחלק את ההורים לקבוצות וכל קבוצה תציג, נשמע מההורים את תשובותיהם וננסה בשיתוף פעולה איתם לתת הגדרה מדויקת. ההורים יבינו את המושג, ההגדרה ומתוך כך נבין היכן זה פוגש את ילדנו וכיצד ניצן לעזור להם לעכב תגובה? נציד להורים את התוכנית הגנית.	סרטון חוויתי ואפילו מוקצן העוסק בילד שמתקשה בדחיית סיפוקים.	חפוש סרטון מתאים על ילד שמתקשה לעקב תגובה להכין הגדרה מדויקת עם ההורים התקשו להביא מעצמם הגדרה, כדי להסביר את המושג. להכין שיר/טקסט לסוף המפגש+ צופר והמבצע לבית.	מה עושים שלילד קשה להיתאפק? כיצד משפרים עיכוב תגובה?

סמכות הורית – מיכל ירקוני

מטרות:

1. טיפוח סמכות הורית בקרב הורי הגן.
2. יצירת שפה משותפת.
3. למידה, מתן כלים, ראייה של סביבה מגדלת לשיפור מערכת היחסים בין הגדל ומגדל.

סדר היום:

- 20:00 – התכנסות – קפה וכיבוד.
- 20:15 – דברי פתיחה ופרוט סדר הערב ומטרותיו.
- 20:20 – סקירה קצרה על סמכות הורית וחשיבותו – פסיכולוגית הגן.
- 20:30 – הקשר בין סמכות הורית וגן הילדים – הגננת.
- חלוקת ההורים לקבוצות עבודה – התמודדות במעגלי שיח עם דילמות.
- 20:45 – מעגלי שיח של ההורים
- 21:15 – ההורים מציגים את הדילמה והפתרון. הפסיכולוגית ואני נותנות דגשים נוספים.
- 21:30 – סיכום וסיום.

שותפים לתהליך: השרות הפסיכולוגי \ פסיכולוגית הגן.

מהלך המפגש:

לאחר ההתכנסות נשב כולנו בצורה מעגלית לשם יצירת אווירה שיתופית ונעימה. אומר תודה להורים על הגעתם.

הנושא שנעסוק בו הערב הוא "סמכות הורית". בערב זה נשתף, נתלבט, נדון, נשמיע ונשמע יחד. יחד איתנו נמצאת פסיכולוגית הגן- אציג אותה ואתן לה כמה מילים להצגה אישית.

אציג את סדר הערב.

אפתח בשלושה סרטונים קצרים – 2 פרסומות של מטרנה ופרסומת של במבה שוש (מצורפים קישורים)

<https://www.pitria.com/elite-strauss-bamba-shoosh>

<https://www.youtube.com/watch?v=kHuyHfnSGh0>

<https://www.youtube.com/watch?v=BS-dnsHPbog>

נדבר על הסרטונים, נעמיק ונשאל מהי סמכות הורית? למה היא חשובה?

אתן לפסיכולוגית את הבמה לדבר על חשיבות סמכות ההורית מהפן המקצועי.

אציג את הקשר בין הסמכות ההורית לגן הילדים, נעלה נקודות ושאלות בעניין.

נעבור לקבוצות עבודה- שיח מעגלי. כל קבוצה תיפגש עם דילמה / קונפליקט מחיי היום-יום עליהם יצטרכו לדון יחד.

לאחר כחצי שעה נתכנס שוב כולנו ונשמע את הנקודות המרכזיות עליהם דנו בקבוצה. הפסיכולוגית ואני ניתן דגש, ראייה, נקודת אור בנושא מהפן המקצועי, שיטת אייכה שהודרכת.

נסכם ונסיים בתובנות שעלינו עליהם במהלך הערב, וצו"פר קטן להורים – מחזיק מפתחות עם פנס ופתק קטן מחובר ובו כתוב קטע קצר על המגדלור שלנו כמבוגרים. (המגדלור הוא מוטיב מרכזי בשיטת אייכה).

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות (15 דקות)	הערות
כיצד אפשר לקדם סמכות הורית מבלי לפגוע בילד.	1. הכנת סקירה ספרותית. 2. הכנת מקרים ודילמות לדיון. 3. שיח עם פסיכולוגית הגן לתיאום עמדות ומטרות. 4. עריכת שולחנות- כיבוד וקבוצות דיון. ארגון סביבה מתאימה.	הצגת מטרות הערב ולוח הזמנים. הצגת 3 סרטונים קצרים המציגים את השליטה והעוצמה אצל הילד (הפוך מנתינת האחריות ההורית).	1. סקירה של הפסיכולוגית 2. הקשר בין סמכות הורית לגן הילדים. 3. קבוצות דיון.	ההורים משתפים ברעיונות להתמודדות עם הדילמות שעולות בקבוצות. הפסיכולוגית ואני נותנות דגשים נוספים.	

מעבר ממעון לגן גילאי 3 – סיגי חורב ורחל קדוש

שאלת במ"ה: מעבר ממעון לגן גילאי 3 - צמיחה או צניחה? 10 ד'

כיצד נצלח את המעבר מהמעון לגן ואת הגמילה בשלום ובקלות?

מטרות:

1. שההורים יבינו את הבדל המסגרת בין המעון לגן.
2. מתן כלים ומענה של דלת פתוחה להתייעצות.
3. להביא את ההורים להבנה ששיתוף הפעולה המלא שלהם הוא ההצלחה של התהליך.

פתיחה: במרכז מונחת קופסא ובה חפצים שונים כל הורה בוחר חפץ מסוים ובסבב הוא מציג עצמו ושם ילדו ומקשר את החפץ לחוויה / חשש / ציפיה שלו מהמעבר של ילדו מהמעון לגן. דוגמאות: - מהדק: אני בתור הורה רגילה שהילד שלי צמוד אליי ומקווה שיידע להסתדר כשהוא רחוק ממני.

צנצנת – מתפללת שהצוות בגן יידעו להכיל את הבת שלי ולדעת לכוון אותה. דובי- הציפייה שלי מהגננת שתחבק ותנשק את ביתי כפי שאני עושה זאת כל הזמן. כדור- הילד שלי קצת מסורבל ומקווה שאקבל מענה מהגננת אם יש צורך לגשת לטיפול כלשהו בעניין. עיפרון- הילדה שלי מוכשרת מאוד ואני הייתי רוצה שתמשיך בגן ותפתח ושייראו אותה ואת הכישרון שלה.

הצגת עצמי והאני מאמין שלי בעבודה עם הילדים בגן . 20 ד'

המשותף לדברי ההורים – הם בעיקר חששות בעקבות מעבר מהמעון בקבוצה קטנה לגן של 35 ילדים איך הצוות יגיע לילד האישי שלי

התייחסות לדרכי הפעולה בגן – לפני הכל – אנו עושים כל פעולה עם המון חום ומגע עם אהבה גדולה { בימי הקורונה לא יהיה מגע אבל הילד יחוש את האהבה }.

הגמילה הוא נושא תהליכי שנמשך לאורך כל השנה ואנחנו ערים אליו יום יום.

- א. מתוך שתי סייעות בגן אנו מחלקים את הילדים הזקוקים לליווי צמוד ועזרה כך שכל סייעת תעזור לילדים קבועים שיחושו ביטחון ולא כל יום יהיה איש צוות אחר. ב. מלמדים את הילדים לקרוא בקול רם לגננת או לסייעת לעזרה כשהם מתפנים. ג. מלמדים את ילדי הגן להיות אמפטיים ולהיות ערניים אם חבר בשירותים קורא לעזרה ובאותו רגע אין איש צוות בשירותים. ג. שיח של רוגע והרגעה לילדים אם קרה שלא הצליחו להתפנות ופיספסו.

הציפייה מהילדים בגיל הזה בתחומים השונים – ללמוד את כל נושא העצמאות. הצוות בגן פועל בעיקר בהדגמה ובאפשרות להתנסות. הילדים לומדים: למלא בקבוק מים אישי, לקחת חומרי יצירה שהם זקוקים להם מעגלת יצירה מסודרת ומזמינה וברורה, להוציא אוכל מהתיק, להסביר בדיבור למה הם זקוקים במקום לבכות כל הזמן ולא להשיג דברים בבכי אלא בדיבור.

שואלים את ההורים לאיזה מענה ההורים זקוקים? מה ייתן להם תחושת ביטחון?

- אנחנו מצדנו ניתן מענה בדרכים שונות: קבלת ההורים והילדים בחיוך ובמילה טובה בבוקר.
- הודעה, טלפון, תמונה במקרה הצורך – לשלוח להורה שיצא כשהילד בוכה ולא רגוע.
- לעשות הכול שההורה ירגיש ש"ראינו את הילד שלו" ואנחנו רגישים אל הילד ואל ההורה המודאג.
- מילה טובה לילדה שנכנסה לגן בשמלה יפה – התפעלות ותשומת לב
- המסר: אנחנו פה לאורך השנה מקשיבות וערניות לצרכים שלכם כהורים ולצרכים של הילדים שהם המשותף לכולנו וחשוב לכולנו שיהיה לילדים טוב.

תוכן מרכזי: שיחה של יועצת גמילה. 30 ד'

היועצת תתמקד בצד הפסיכולוגי והרגשי חברתי, מתי נכון לגמול, שלבי ההתפתחות של הילדים בגיל הגן, דרכים לגמילה.

טיפים ומיומנויות ידע תאורתי ומעשי בעניין הגמילה.

איסוף ושיתוף בתובנות: 20 ד'

הקראה על פולי הקפה

תובנות - הבאת ההורים לתובנה שכל תהליך המעבר הוא מובנה בשלבים נדבך אחר נדבך והכל קשור להתפתחות הרגשית של הילד. ולכן אין לנו במה להזדרז או להילחץ.

עלינו לתת לילדים תחושה של אימון מלא בצוות הגן ואז ממילא הילד יהיה רגוע ונינוח. וזה יוביל למצב של רגיעה אצל ההורה.

ההורים ישתפו בתובנה / מחשבה / תקוה / חשש שהוסר/ רגש או טיפ שהיה להם משמעותי בערב במ"ה (סבב פתוח)

סיכום: 10 ד'

הערב אנו יוצאים עם תובנות.

אני מאמינה שכל אחד הפנים ולקח אתו משהו מהערב הזה.

אני מבינה לגמרי את החששות והדאגה שלכם ההורים ולכן מידי פעם בשמחה אעזכן או אפילו אשלח תמונה על מצב הילד בגן.

גם אני אעשה את שיעורי הבית שלי עבורכם ההורים ועבור הילדים ע"מ שתהיו רגועים בתהליך,

אבל אני צריכה את שיתוף הפעולה המלא שלכם כדי שיחד נוכל לעזור לילד ולעצמכם להיות רגועים, ושמחים ונעבור את תקופת המעבר בהצלחה רבה.

שאלת סיום / מילה / מחשבה

איסוף שאלות – עם מה אתם ההורים יוצאים מפה היום?

אפשר לתת להורים מס' טיפים או הבטחות לדרכי פעולה:

- מבטיחה להגיד להורים את כל האמת בנוגע לילדים. הם יבכו אבל הצוות כולו כאן ולמען הילדים להרגיע, לתמוך ולחבק.
- העבודה הפנימית שלכם ההורים תגרום לרוע של הילד. השחרור אצלכם יביא לשחרור אצל הילד
- מילת המפתח בכל תהליך המעבר היא: "סבלנות". עם אורך רוח הכל יסתדר על הצד הטוב ביותר ותראו את הילד עצמאי, עם ביטחון עצמי
- הצוות נמצא פה למען הילדים אבל לא פחות למענכם ההורים. בכל שאלה, תהיה, בקשה, הערה והארה אנו פנויות להקשבה והכלה. ועימנו יש צוות מומחים של פסיכולוג, מרפאה בעיסוק, קלינאית תקשורת ויועצת גמילה ע"מ לתת לכם מענה רחב.

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות	הערות
10 ד'	20 ד'	30 ד'	20 ד'		
צמיחה או צניחה? כיצד נצלח את המעבר מהמעון לגן בשלום ובקלות?	• הכנת כיבוד להורים • הכנת מחשב/ מסך להרצאה של יועצת הגמילה. • קניית החפצים לפתיחה.	• קופסא עם חפצים שונים. • הצגת עצמי והאני מאמין	שיחה של יועצת הגמילה.	• סגירת הערב בתובנות שעלו בערב. • מתן אפשרות לדלת פתוחה להתייעצות המשך... • שיתוף פעולה מלא, הקסם להצלחה!	

"מילה טובה עושה לי טוב" – אורית גלבע ומיכל בוסקילה

מטרות:

4. התמקדות בכוח הדיבור החיובי כמשפיע על הביטחון האישי ובניית האישיות של הילד.
5. המילה הטובה כמרכיב משמעותי לבניית והטבת האקלים המשפחתי, החברתי והאישי.
6. הגברת השימוש בדיבור חיובי ובמילים חיוביות כדי לקדם ולשפר את מערכות היחסים עם הסובבים אותנו.

פתיחה: 15 ד'

התכנסות, על גב כל כיסא תודבק פתקית ועליה רשומה מילה טובה. כל הורה מציג עצמו ומתבקש להציץ בפתקית ולשתף במילה הרשומה ובתחושות שעלו בו כשקרא את המילה. השמעת השיר "מילה טובה" - יעקב גלעד ויהודית רביץ.

המהלך: 20 ד'

חשיפת שאלת הבמ"ה: "האם יש משמעות למילים הטובות על התפתחות ילדנו? איך אני כבוגר מגיב למילה טובה? איך אני כהורה מגביר את השימוש בשפה ובשיח החיובי לשם יצירת אקלים מיטבי בבית? המנחה מחלקת את הקבוצה לזוגות דיון. כל זוג משתף אחד את השני בזיכרון קרוב או רחוק שבו נאמרה לו מילה טובה וכיצד זה השפיע עליו. כמו כן, הם מתבקשים לשתף כיצד מילה טובה שהם נתנו השפיע על האחר.

איסוף: 30 ד'

מתן הזדמנות לחלק מהזוגות לשתף. פסיכולוגית הגן תסכם את הדברים שנאמרו על ידי המשתתפים ותוסיף מהפן המקצועי- פיתוח אינטליגנציה רגשית, ראייה חברתית ותוסיף תאוריות מחקריות ופסיכולוגיות.

סגירה וסיום: 10 ד'

המנחות תחלקנה למשתתפים בקבוק מים שמחובר אליו פנקס "טיפות של טוב". כל הורה יכתוב פתק של נקודות טובות לילדו ויניח במגרה. את הפנקס ייקחו הביתה וישלחו לגן פתקים עם נקודות טובות. ברקע יתנגן השיר "נקודה טובה" של שולי רנד.

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות	הערות
- האם יש משמעות למילים הטובות על התפתחות ילדנו? - איך אני כבוגר מגיב למילה טובה? - איך אני כהורה מגביר את השימוש בשפה ובשיח החיובי לשם יצירת אקלים מיטבי בבית?	הכנת פתקים עם מילים טובות והדבקתם לכיסאות. הכנת השירים "מילה טובה" "נקודה טובה"	הצגת המשתתפים, חשיפת הפתקים ושיתוף במילים ובתחושות. האזנה לשיר "מילה טובה"	חלוקה לזוגות- שיתוף אחד את השני בסיפור אישי משמעותי שבו נאמרו להם מילים חיוביות שהשפיעו עליהם.	שיתוף קצר בשיח הזוגי. סיכום וחידוד הנושא על ידי הפסיכולוגית של הגן. חלוקת פנקס טיפות של טוב עם בקבוק מים. ההורים יכתבו לילדיהם מילים טובות כהפתעה לבוקר כשברקע השיר "נקודה טובה".	

מוכנות לקראת כתה א' – הילה ישעיהו וראומה דוכן

מטרות הערב:

1. הנגשת המעבר לכתה אל"ף: חשיפת ההורים לקשיים שבמעבר לקראת כתה א' והערכות לקראתם.
2. חשיבות הבשלות הרגשית והמוכנות הלימודית לקראת כתה א'.
3. זיהוי המקום בו נמצא הילד מבחינה רגשית ולימודית ומתן מענה: פיתוח מודעות ההורים לגבי הצורך של הילד בליווי ושיח רגשי עם הילד סביב המעבר.
4. מתן אפשרות ודלת פתוחה לשאלות והתייעצות ההורים.

מבנה הערב:

- א. **פתיחה** (10 דק'): מטרת הפתיחה היא להכניס את ההורים לאווירה של הנושא, לחבר אותם לנושא וכן למקד את הנושא עליו נדון בערב. לצורך כך, נפתח בשאלת במ"ה: כיצד אני כהורה חווה את המעבר של הבן שלי?
- מהלך הפתיחה: ברקע תושמע מנגינה שקטה (עם צהלות רחוקות של ילדים אם נמצא) נבקש מההורים להתרכז ולהיזכר ביום הראשון שלהם בכתה אל"ף. לאחר מכן כל הוריה יקבל דמות של ילד/ילדה ויכתוב בה כיצד הוא מדמיין חוויית המעבר לכתה אל"ף.

ב. התוכן המרכזי (ילווה במצגת ויימשך כ 30 דק')

- ✓ מתן אפשרות להורים לשתף בחוויית המעבר באופן כללי (המללה), איסוף חוויות ההורים, תחושותיהם ומחשבותיהם תוך חיזוק כל הורה במקום שבו הוא בחר לשתף (המשגה).
- ✓ מעבר למצגת: הצגת המעבר בעניו של ילד תוך שהוא מתאר רגשות מעורבים שמחה לצד פחד.
- ✓ הצגת השינויים שחווה הילד במעבר בין הגן לבין בית הספר כגון: שינויים במבנה הפיזי, במבנה הארגוני, בצורת הלמידה, בדרישות, בית הספר הנו אזורי כך שהילד נמצא בחברת ילדים המגיעים מיישובים שונים, בבית הספר מגוון גילאים כאשר הוא הצעיר מבין כולם וכיו"ב.
- ✓ הגשת עזרה לילד - מודל הכסא. כדי לצלוח את המעבר לכתה אל"ף ילד זקוק למשענת שתתמוך בו. במקרה זה המשענת הנה הורים וצוות מקצועי תומך כמו כן יש לוודא כי הילד שולט בתחומי המוכנות: מוכנות קוגניטיבית, מוטורית, רגשית וחברתית, שהם ארבעת רגליו של הכסא המאפשרים לו יציבות.

✓ טיפים לריכוך המעבר על ידי רעיונות לפיתוח שיח רגשי.

✓ מתן אמון בילד בכוחותיו וביכולותיו (עץ הבמבוק).

ג. **מרצה אורחת** (20 דק) – פסיכולוגית חינוכית נציגת בית הספר שתציג כיצד בית הספר מסייע בריכוך המעבר ובאיזה גורמים ניתן להיעזר במקרה הצורך.

ד. **איסוף** – עם מה אנחנו יוצאים? מתן אפשרות סיכום שלנו וגם של ההורים.

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה (10 דק')	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות (5 דקות)	הערות
כיצד אני כהורה חווה את המעבר של הבן שלי?	הכנת ציפור לסיום הערב. ארגון סביבת הגן כך שתהיה מזמינה ונעימה – הכנת כיבוד ועריכת שולחנות בצורה אסתטית.	באמצעות דמיון מודרך. מטרת הפתיחה להכניס את ההורים לאווירת הנושא ויצירת חיבור אישי לנושא. -מהלך הפתיחה: ברקע תושמע מנגינה שקטה נבקש מההורים להתרכז ולהיזכר ביום הראשון שלהם בכיתה אל"ף. לאחר מכן כל הוריה יקבל דמות של ילד/ילדה ויכתוב כיצד הוא מדמיין חוויית המעבר לכיתה אל"ף.	-מתן אפשרות להורים לשתף בחוויית המעבר באופן כללי (המללה), איסוף חוויות ההורים, תחושותיהם ומחשבותיהם תוך חיזוק כל הורה במקום שבו הוא בחר לשתף (המשגה). -מעבר למצגת-המצגת תעסוק בהבדלים שבין הגן לבין בית הספר ובהגשת עזרה (רגשית ולימודית) תוך השענות על מודל הכסא.	עם מה אנחנו יוצאים? מתן אפשרות לכל הורה להביע את החוויה שלו מהערב ולשתף בתובנות. סיום – באמצעות קטע קריאה וחלוקת שי צנוע הקשור לרוח הערב (ציפור).	בערב תשתתף מרצה אורחת. טרם נקבע ציפור. המצגת עדיין בבנייה.

מוכנות לכיתה א' - גילה חווי וחוי רבין

המטרות:

1. *יצירת שיח סביב הנושא
2. *מתן מענה לשאלות והתייעצות
3. *הכרת החוזקות של הילד לקראת המעבר ואמון בס
- 4.

הפתיחה:

קבלת פנים נעימה עם הצעת קפה ומאפה וישיבה במעגל
על השולחן במרכז המעגל יונחו תמונות בקלפים של חפצים שונים
לאחר כעשר דקות של התכנסות נזמין את ההורים להתבונן בקלפים ולמצוא קלף המתאר את
החוזקה של ילדם לקראת המעבר לכיתה א'
לאחר שההורים לקחו את הקלף המתאים מתישבים במליאה והגננת מנחה
את הסבב שבו כל הורה יציג את שמו ויתאר את החוזקה של ילדו דרך הקלף שבחר
הגננת תאסוף נתונים ותציג את שאלת הבמ"ה
איך אני כהורה חווה את המעבר של ילדי לקראת כיתה א'?
גילנו חוזקות מגוונות לקראת כיתה א' האם לדעתכם כל ילד מוכן לקראת בית הספר בעזרת כל
המיומנויות שהזכרתם או שאפשר להסתפק בחלקם ?

מהלך המפגש:

על מנת לקבל תשובות מקצועיות לשאלות שהצבנו הזמנו את פסיכולוג הגן כאיש מקצוע מהשטח
הפסיכולוג יאפשר שיח לקידום הילד לקראת המעבר במוכנות מיטבית
כאן יביא הפסיכולוג את הפרמטרים הנדרשים במעבר לבית הספר
יציג קשיים שבהם עלול להתקל הילד לפחות בשליש הראשון של שנת הלימודים בכיתה א'
איסוף: תהיה הזדמנות להורים להעלות ספקות שאלות לבטים חששות
ולקבל מענה מקצועי ורגשי מהאדם המכיר מעבר השני של המתנס
בשלב הסגירה והסיום
הגננת תציג בכמה מילים את החוויה בגן הילדים לקראת המעבר
מצד עבודתה של הגננת במוכנות הקוגניטיבית וחיוק המיומנויות ופיתוח הכישורים ויכולת
התמודדות לקראת סיטואציות חדשות
כאן המקום להדגיש כי כל עבודה שנבצע בגן או בבית מוכרח להיות מלווה באמון שמבוגר
יאמין בילד

נצפה בסרטון קצר המבטא עד כמה מגיע כוח של אמון גם אם התוצאה רחוקה ולא מגיעה באופן מיידי

שם הסרטון: צמיחתו של הבמבוק

סיום: חלוקת מגנטים ברקע במבוק ועליו מודפס משפט: "כל מה שילד צריך זה מבוגר אחד שיאמין בו"

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות (____ דקות)	הערות
איך אני כהורה חווה את המעבר של ילדי לקראת כיתה א'?	הכנת כרטיסים ומגנטים סרטון	סבב שמות ההורים וקלפים על פי חוזקות של הילדים	פסיכולוג מגיש פרמטרים וקשיים במע יוצר שיח ונותן מענה לשאלות שמציבים ההורים בר	הגננת מציגה בכמה מילים את החוויה בגן לקראת המעבר הצגת סרטון- במבוק וחלוקת מגנטים למזכרת	

"לכל אחד יש ניגון משלו" - רחל ברזל וחלי בן עמי

מטרות :

1. העלאת מודעות בקרב המשתתפים לשוני וייחודיותו של הילדה וקבלת האני עצמי שלה.
2. שימוש בערב במ"ה כפתיחה לדיאלוג. נקודת מפנה ביחס ההורים לקשיים במיומנויות התפתחותיות בגיל הגן ושליטה על הרגשות.

מהלך הפעילות

1. פתיחה : קריאת משל שני הזאבים-אגדה אינדיאנית ומשמעותו. הרציונל: לסייע למשתתפים להגדיר את הדגשים האישיים שלהם ביחס לקונפליקט שמתחולל אצלם בעקבות הקשיים שחווים אצל ילדם וכיצד להתמודד (2 דקות)

שני זאבים – אגדה אינדיאנית

מסופר, בקרב בני הצ'ירוקי, על אחד מזקני השבט שישב עם נכדו וסיפר לו על קרב המתחולל בתוך בני האדם.

הוא אמר: "נכדי, הקרב המתחולל בתוך כל אחד מאתנו הוא בין שני זאבים זאב אחד הוא רע: כעס, קנאה, קנאות, צער, חרטה, השתוקקות ותאוה, גבהות הלב, רחמים עצמיים, רגשות אשם, טינה, רגשי נחיתות, שקרים, גאוות שווא, רגשי עליונות ואגו הזאב השני הוא טוב: שמחה, שלווה, אהבה, תקווה, רגיעה, ענווה, חביבות, טוב לב, אמפתיה, נדיבות, כנות, חמלה ואמונה

הרהר הנכד בדברי סבו לזמן מה ואז שאל: "מי משניהם מנצח?"

ענה הצ'ירוקי הזקן בפשטות: "זה שאתה מזין"

2. מעבר לתחנות : חלוקת ההורים לקבוצות קטנות של 5 עד 6 הורים בקבוצה ומעבר ביניהם (50 דקות)

- תחנה אחת : פיתוח מיומנות "לידימוי העצמי" המשתקף בעיני האינדיבידואל של העצמי של מראות- כל הורה מצייר את עצמו, איך "אני רואה את עצמי" כאשר אינו מסיר את עיניו מן המראה, יש לצייר בלי להסתכל על הדף.
- תחנה שניה: פיתוח מיומנויות לדינמיקה קבוצתית ומתן אפשרויות לכל אינדיבידואל בקבוצה להבעה עצמית.
- תכנון דגם\ סיטואציה חברתית- על חברי הקבוצה לתכנן בנייה משותפת של דגם אחד תוך כדי מתן דגש על חלוקת תפקידים המוסכמת על כלל חברי הקבוצה וקבלת הדעות השונות.
- תחנה שלישית : פיתוח מיומנויות של שיתוף פעולה עם דיאלוג לא ורבל, שבו על המשתתף להכיל ולקבל את האחר בסבלנות, לדחות סיפוקים ולאפשר מרחב אישי לכל חבר בקבוצה ולפעמים גם לקבל מרות. המשתתפים יתבקשו לצייר ציור משותף בדף A3 אחד מתחיל שני ממשיך ללא שיח וללא הצהרת כוונות.

• **תחנה רביעית :** פיתוח מיומנויות מוטוריות , תחושה, מסורבלות, שליטה, יכולת פתרון בעיות והפעלת מנגנון פיצוי.
המשתתפים ידרשו להרים חפצים קטנים בעזרת כפפה עבה, ללא שימוש ביד חשופה.

• **תחנה חמישית :** פיתוח מיומנות קריאה וכתביה, הבנה, ניסוח בעל-פה ובכתב, ראייה חזותית, הקשרים, שליפה.
המשתתפים ידרשו לקריאת טקסט מבולבל ולתקנו מחדש.

• **תחנה שישית :** פיתוח מיומנויות זיכרון שמיעתי , רצף הוראות מורכבות היוצר התמודדות של אומדן והערכה לפריטים ולאנדיבידואל וגם תנועה במרחב.

השמעת שיר או טקסט עם תנועה

- כמה פעמים שמעתם את המילה?
- איזה כלי נגינה מושמעים?
- פעל לפי ההוראות בשיר

3. איסוף : מפגש במליאה של כל הקבוצות (20 דק')

נציג של הקבוצה יציג במליאה את התחנה שפעלו בה ויציין את הדינמיקה של הפעילות (מה היה מוסכם על כל המשתתפים , איזה תחום עורר ויכוח/ קושי, כיצד התמודדו עם הקושי, האם היה שיתוף פעולה, האם מישהו מחברי הקבוצה חש בדידות, היכן זה פגש את ההורה בילדותו). המנחה ירשום את הדברים שנאמרו על הלוח כדי להמחיש רגשות משותפים.

4. סגירה : קיום דיון במליאה (15 דקות)

מה חידש לך התרגיל בהבנת יחסך לייחודיותו של הילד?
מה למדת מן התרגיל על יחסם של חבריך לילדים שונים?
בהתייחס לאגדת שני זאבים ולאחר ההתנסות איזה זאב תבחר להזין?
האם חל שינוי בגישה?

צפייה חוזרת במשל שני הזאבים (2 דקות) מדובב לעברית

<https://www.youtube.com/watch?v=LWzJS1A6EPc>

שירה/תפילה משותפת תוך הצגת מילות השיר שירת העשבים –רבי נחמן מברסלב (1 דקה)

היעזרות שותפי תפקיד במפגש השני:

מרצה, פסיכולוגית וכו' על דרכי התמודדות.

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף	הערות
כיצד יוכלו ההורים לסייע לילדה אם אינם מבינים את הקושי כיצד יוכלו לשלוט ברגשותיהם על מנת להביא את עצמם לסייע לילדם תוך קבלת הקשיים שלו. מטרות : העלאת מודעות בקרב המשתתפים לשוני וייחודיותו של הילדה וקבלת האני עצמי שלו. שימוש בערב במ"ה כפתיחה לדיאלוג. נקודת מפנה ביחס ההורים לקשיים במיומנויות התפתחותיות בגיל הגן ושליטה על הרגשות	• בנייה והגדרת התחנות . • כתיבת הוראות בכל תחנה+ צירוף האביזרים הנדרשים • הגשה מזמינה ואסטטית. • מקום רחב לישיבה במליאה ארגונו . • כתיבה על הלוח ממצאים ומציאת הקשרים משותפים • לכל חברי הקבוצה ת ודרכי התמודד ות . • הכנת מצגת ומילות השיר	קריאת משל אינדיאני שני הזאבים המבליט גישה ודרך לאינדיבידואל.	חלוקה לקבוצות פעילות. מעבר בין התחנות לצורך מתן מענה על שאלות שיתעוררו	שיתוף הורים בתובנות מהלוח דיון במליאה, מציאת נקודת מפנה. תפילה משותפת	אנו מרוצות מהתהליך שכל אחת תרמה את הידע והתובנות שבה היא משתמשת בעבודתה החינוכית והכל אוגד למסמך אחד אנו שומרות לעצמינו את האפשרות להפעיל ערב זה לקראת פתיחת שנת הלימודים הבאה.

יוצר ועשה – יצירה בגן הילדים – זהבה בן אבו וחנה לדרר

מטרות:

1. לתת להורים לחוות יצירה חופשית בתנאים מגבילים
2. לקיים דיון מהי יצירה בעיניהם?
3. להציג את הרציונל שלנו כגנות מהי יצירה בגן הילדים?

פתיחה: על השולחנות יהיו "מעטפות הפתעה" סגורות עם מספר חומרי יצירה (לא כול המעטפות זהות), מספרים, דבק, 2-3 צבעים, בריסטול. הגנות יתנו את ההוראות:

כול הורה יפתח את המעטפה שלו ויעבוד עם החומרים שקיבל במעטפה.

אין לדבר בזמן העבודה (עם אף לא אחד)

להשתמש רק במה שיש במעטפה (לא לבקש מהשכנה דבר)

זמן הפעילות חצי שעה.

דיון

תגובות רגשיות ראשונות לפני פתיחת המעטפה, תגובות לאחר פתיחת המעטפה-אכזבה, הפתעה, חרדה, שעמום, זלזול, סקרנות, החמצה.

תהליך החשיבה והבחירה בעבודה. איך ניגשתם לעבודה? האם תכננתם את העבודה או שמד התחלתם לעבוד ותוך כדי עבוד בניתם את היצירה

הכמות המצומצמת של החומר- מה זה פתח, ומה זה סגר?

אני לעומת אחרים- האם הסתכלתם מה אחרים קיבלו? האם לקחתם משהו מהשכנים שלכם?

איך אתם מתפקדים במצב של תסכול?

איך זה לעבוד בשקט?

אם הייתם יכולים לחזור על התרגיל מה הייתם משנים?

יעדים

כולם מתחילים מאותה נקודה כול אחד ייחודי אפילו שקיבל מעט חומר, מציאת העושר בחסר, מעט יכול להיות הרבה

מטרות רגשיות

הסתפקות במועט, יכולת הבעה עצמית בתמצות, יוזמה, יכולת ויתור ובחירה, מפגש עם "תקיעות"

מטרות קוגניטיביות

תכנון מראש, או יצירה תוך כדי עבודה, מיון, ראייה פנימית של אפשרויות שונות

מטרות טכניות

קריעה, הדבקה, גזירה, קימוט, קיפול

מטרות חברתיות

אני ואת מה אני עושה מאותו חומר, למידה וחיכוי תוך התבוננות בזמן התהליך.

זמן הדיון כחצי שעה

איסוף- והצגת הרציונל של הגננות לגבי יצירות בגן.

סיום : הקראה של קטע מעיתון "הילד קטן" ה'לן באקלי בתרגומו של יהודה אטלס

פעם ילד קטן הלך לבית הספר

הוא היה ילד די קטן

ובית הספר היה די גדול.

אבל, כשראה הילד שיש דלת

שדרכה אפשר להיכנס לכתה ישר מהרחוב

הוא היה מאושר

ובית הספר כבר לא נראה לו

כול כך גדול

בוקר אחד

אחרי שהילד כבר היה בבית הספר זמן מה

אמרה המורה "היום כולנו נצייר ציור"

"יופיי" חשב הילד,

הוא אהב לצייר ציורים

הוא ידע לצייר כול מיני דברים :

אריות ונמרים אפרוחים ופרות

רכבות וסירות.

הוא הוציא את קופסת הצבעים שלו

והתחיל לצייר.

אבל המורה אמרה "חכה,

עדיין לא הגיע הזמן להתחיל"

היא המתינה עד שכולם נראו מוכנים,

"עכשיו" אמרה המורה,

"כולנו נצייר פרחים".

הוא אהב לצייר פרחים.

והוא התחיל לצייר פרחים נפלאים,

בצבעי ורוד, כתום וכחול.

אבל המורה אמרה : "חכה

אני אראה לך איך לצייר"

"יופיי", חשב הילד.

הוא אהב לעשות צלחות.

והוא התחיל לעשות צלחות

וצירה לו פרח אדום עם גבעול ירוק.

"כך" אמרה המורה,

"ועכשיו אתה יכול להתחיל"

הילד הסתכל על הפרח שציירה המורה

ואחר כך על הפרח שהוא צייר,

את הפרח שלו הוא אהב יותר

אבל הוא לא אמר זאת.

הוא רק הפך את הדף וצייר בצדו השני
פרח,

בדיוק כמו שציירה המורה :

פרח אדום עם גבעול ירוק.

יום אחד,

כשהילד כבר פתח את הדלת בכוחות
עצמו,

אמרה המורה :

"היום נעשה משהו בחמר"

"יופיי", חשב הילד,

הוא אהב חמר,

הוא ידע לעשות מחמר כול מיני
דברים :

נחשים ואנשי שלג, פילים ועכברים,

מכוניות קטנות ומשאיות גדולות,

והתחיל ללוש ולעצב את כדור החמר
שבידו.

אבל המורה אמרה :

"חכה עדין לא הגיע הזמן להתחיל".

היא המתינה עד שכולם היו מוכנים.

"עכשיו" אמרה המורה, "כולנו נעשה
צלחת"

בכול הצורות ובכול הגדלים.

אבל המורה אמרה: "חכה"

אני אראה לך איך."

והיא הראתה לכולם

איך לעשות צלחת עמוקה אחת.

"כך" אמרה המורה,

"ועכשיו אתם יכולים להתחיל".

הילד הסתכל על הצלחת של המורה

ואחר כך הביט בשלו,

את שלו הוא אהב יותר,

אבל הוא לא אמר זאת.

רק שב וגלגל את החמר שבידו לכדור

ועצב ממנו צלחת עמוקה,

בדיוק כמו שעשתה המורה.

עד מהרה למד הילד

להמתין ולהסתכל,

ולעשות דברים בדיוק כמו המורה

עד מהרה הוא חדל לעשות דברים משלו.

ואז קרה,

שהילד ומשפחתו עברו לגור בבית אחר,

והוא התחיל ללמוד בבית ספר אחר.

בית הספר היה גדול אפילו מן הקודם

ולא הייתה בו דלת

שדרכו יכול להיכנס מן הרחוב ישר לכתה

כדי להגיע לכתה

היה עליו לעלות כמה מדרגות

ולעבור לארכו של אולם גדול.

ביום הראשון ללמודיו שם אמרה המורה:

"היום נצייר ציור"

"יופי", חשב הילד

וחיכה שהמורה תגיד לו מה לעשות.

אבל המורה לא אמרה דבר.

היא רק פסעה לה בין השולחנות.

כשהגיעה אל הילד, שאלה:

"האם אינך רוצה לצייר ציור?"

"אני רוצה", אמר הילד,

"מה אני אצייר היום?"

"עד שתצייר את זה" אמרה המורה
"אני לא אדע"

"ואיך אני אצייר את זה?" שאל הילד.

"איך שאתה רוצה", אמרה המורה,

"ובאלו צבעים שאתה רוצה.

אם כולם יצירו אותו הציור,

ויצבעו באותם הצבעים,

איך אני אדע מי צייר מה?"

"אני לא יודע" אמר הילד

והתחיל לצייר

פרחים ורודים וכתומים וכחולים

הוא אהב את בית הספר החדש,

אפילו שלא הייתה שם דלת

שדרכה אפשר היה להיכנס לכתה ישר
מהרחוב.

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות (____ דקות)	הערות
מהי לדעתכם יצירה בגן?	הכנת מעטפות עם חומרי יצירה שונים, דבק מספרים 2-3, צבעים,	הסבר על מטרת המעטפות	חצי שעה לפעילות עם המעטפות	דיון וחוויות מהפעילות עם המעטפות, הקראת קטע מעיתון "הילד הקטן"	

שלבי התפתחות בגילאי 3- לאה פניאל

מטרות:

1. הורים יפנימו שהתפתחות היא תהליך ושלבים

2. להחדיר רוגע

3. לתת כלים להתקדמות

רוב הילדים המגיעים לגני 3, הם ילדים בכורים להורים צעירים. ילדים בגילאי שנתיים ותשעה חודשים עד שלוש ותשעה חודשים, ילדים שמגיעים מהמעון או ממסגרות קטנות, לעיתים ילדים שאינם גמולים בכלל או כאלה שעדיין "מפספסים". הרבה ילדים מגיעים כשהם עדיין זקוקים למוצץ במשך היום. מאחר והם צעירים, חלק מהם עדיין זקוקים לשנת הצהרים. ההורים, באופן טבעי חוששים, שילדיהם, שהגיעו ממסגרת קטנה למסגרת גדולה של 33 ילדים, עם מעט אנשי צוות ביחס למעון, לא יצליחו להשתלב בדרישות המסגרת החדשה. הרבה מההורים חוששים לילדיהם ודואגים לגבי תקינות ההתפתחות שלהם והאם הילדים נמצאים בקבוצת השווים. יש מההורים שדורשים מהגננת אישור לכך שהילד מתקדם ולעיתים יותר מילדי הגן/ או יותר מהילד עצמו [הורים לילדים מפספסים למשל: גומלים אותם לפני שהם בשלים לכך].

מהלך

על הרצפה מונחים כרטיסים עם תמונות של חפצים מעולמם של הילדים. לכל תמונה מחובר שרוך. ההורים, לוקחים תמונה וכל אחד בתורו, משתף את חשבותיו/ מחשבותיו בנושא- בעזרת התמונה ומחבר לשרוך של התמונה המונחת על הרצפה- בסופו של דבר תהיה על הרצפה שרשרת של מחשבות וחששות באותו עניין. לחלק זה נקדיש 10 דק'. בסופו אדגיש את זה שכולנו בעצם חוששים מאותם דברים, כולנו "באותה סירה".

לאחר מכן, נעלה את שאלת במ"ה: "איך אפשר לדעת האם הילד שלי נמצא בשלב התואם את גילו ברצף ההתפתחות" ועל השאלה הזו ההורים יתדיינו בקבוצות במשך 10 דקות. בסוף הדיון, כל נציג מכל קבוצה, יסכם את הדיון ויעלה את התובנות שעלו בקבוצה. לסיום, אסכם את כל התובנות של הקבוצות

ונזמין את פסיכולוג הגן שיתן לנו את הפן המקצועי ויענה על השאלות, ההתלבטויות והחששות של ההורים.

בסיום השיחה, נסכם, וע"מ שההורים יצאו בהרגשה שהם קיבלו מערב זה, אבקש מהורים שיהיו מוכנים לשתף ולסכם, איך הם רואים כעת את המקום שלהם מול קצב ההתפתחות של ילדם. ובהנחה שנרגעו, נחלק להם עוגיות "רוגעלך".

ולאחר מכן אחלק להם דף מעוצב עם מילות השיר: "איך שיר נולד", נשמיע ונשיר אותו ביחד.

שאלת במ"ה 15 דק'	הכנות מקדימות	פתיחה 15 דק'	מהלך המפגש 30 דק'	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות 20 _ (_ דקות)	הערות
איך אפשר לדעת, האם הילד שלי נמצא בשלב התואם את גילו, ברצף ההתפתחות	הזמנה להורים תיאום עם הפסיכולוג תמונות של חפצים, מחוברים לשורכים, קטע הקראה לשיר: "איך שיר נולד"	היכרות: סבב בין ההורים, שיתוף במחשבות/ חששות בנושא בעזרת תמונות של חפצים: מוצץ/ טיטול ועוד, מחוברים לשורך ותוך כדי דיבור, ההורים יוצרים מסלול: כדי להראות שבעצם " כולם באותה סירה".	שיחה של פסיכולוג הגן	ההורים מסכמים בעזרת עוגיות "רוגעלך": איך הם רואים כעת את המקום שלהם מול קצב ההתפתחות של ילדם. נשיר ביחד את: "איך שיר נולד".	

הורים יקרים

הנכם מוזמנים לערב חוויתי,
מפנק ומעצים בנושא:

שלבי התפתחות הילד בגיל 3

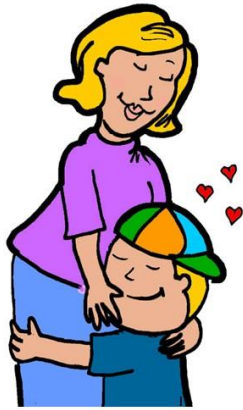
המפגש יתקיים בגן,

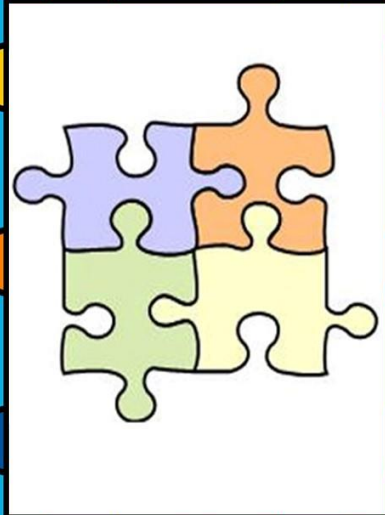
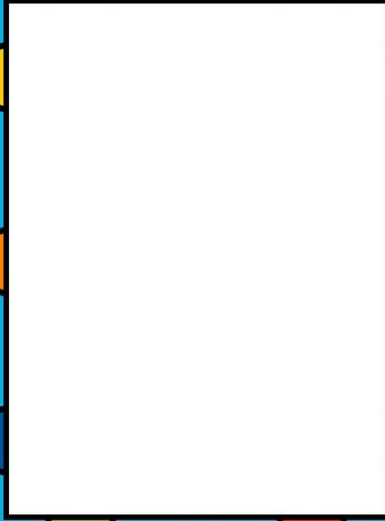
בתאריך:

אנא שריינו יום זה.
מחכות לכם בשמחה:

איך שיר נולד
מילים: יהונתן גפן
לחן: יוני רכטר
קיימים 2 ביצועים לשיר זה

איך שיר נולד?
כמו הצחוק
זה מתחיל מבפנים
ומתגלגל החוצה
איך שיר נולד?
כמו תינוק
בהתחלה זה כואב
אחר כך יוצא החוצה
וכולם שמחים
ופתאום איזה יופי
הוא הולך לבד
איך שיר נולד?
כמו תינוק

שלום ילדים
אנחנו שמחים שבאתם
עוד מעט תשמעו
שירים שכבר שמעתם
שלום אימהות
אנחנו נתחיל עוד מעט
אבל לפני זה תגידו לי
איך שיר נולד?

איך שיר נולד?
כמו הצחוק
זה מתחיל מבפנים
ומתגלגל החוצה
איך שיר נולד?
כמו תינוק
בהתחלה זה כואב
אחר כך יוצא החוצה
וכולם שמחים
ופתאום איזה יופי
הוא הולך לבד
איך שיר נולד?
כמו תינוק

מחבר שלוש מילים
מחמם על אש קטנה
ורץ מהר להביא
בצל מהשכנה
מוסיף שני חרוזים
קצת פלפל, קצת מלח
מערבב שלושה כבשים
וזורק קובייה של קרח

חשוב מאוד שהקרח יהיה חם
לה לה לה לה לה.....
לה לה לה לה לה.....
בהתחלה זה כואב
אחר כך יוצא החוצה
וכולם שמחים
ופתאום - איזה יופי
הוא הולך - לבד
איך שיר נולד?
כמו תינוק....

גן משלב חילוניים ודתיים – מהו? – אילנה מלצר

מטרות:

1. ההורים יעברו תהליך של הכרות אחד את השני עם העבר השונה של כל אחד והרצון של כל אחד להווה של ביתו.
2. ההורים יבינו שמסגרת משלבת היא מורכבת ולא ברורה כמו מסגרות אחרות.
3. ההורים יביעו את הערכים החשובים שיש לחנך עליהם בגיל הרך.

תוכנית הערב:

8:30 ההורים יכנסו ויתכבדו בשתייה וכיבוד. על הכסאות מונחים דף ועטים. הדף מייצג משולש שההורים ימלאו לפי צבעים את המקום של היהדות וישראליות ואוניברסליות בדרך בו חונכו בביתם שגדלו בו.

8:40 נרכז את ההורים ונציג את עצמנו.

ערב טוב להורים המקסימים שטרחו והגיעו אנו מודות לכם שערב כזה חשוב לכם ויצאתם מהבית לכבודו! שקמה פה ממיתרים, היא מקשיבה לי, מייעצת לי, חושפת אותי לתוכניות לימוד ומלווה אותי מתחילת השנה וגם תמשיך, היא תציג את עצמה.....

תודה שקמה.

מי מההורים היה רוצה לשתף ממה שצבע במשולש ?

תודה רבה, איזו הזדמנות מדהימה להכיר את קהילת גן חרמון ברבדים שלא מצליחים להגיע כאשר מורידים את הילדים בבוקר או אוספים מהר בסוף היום. כמו שאתם רואים יש פה הורים שניזונו מערכים שונים, חלקם ממשיכים ערכים אלו וחלקם חשוב להם לצבוע משולש שונה לילדיהם. אני פה לפתוח את מה שקורה בגן, להקשיב לדעותכם ולהרגיש שכולנו רוצים שתהיה פה מערכת ערכים טובה ובריאה לילדים של כולנו!

אני דתיה, גדלתי במשפחה אורתודוקסית, בני עקיבא, מדרשה וכו' אבל יש לי הרבה פתיחות לדת! משהו שלמדתי מהתנועה הקונסרבטיבית במחנות הקיץ "רמה" ובשנים שלימדתי בקנדה. בתי הספר היהודי בחו"ל שלימדתי הינו ללא הגדרה של זרימה דתית אלא גני ילדים יהודיים עם משפחות שרצו שילדיהם ילמדו מסורת יהודית ואהבת ישראל.

בישראל אני מרגישה שהנושא הזה יותר רגיש ויש לי מה ללמוד.

אתחיל עם דבר תורה ממש נחמד שמתאים לנו ממש באמצע שבוע זה בין פרשת תולדות לפרשת ויצא.

בפרשת תולדות שבת שעברה קראנו על סיפור של יצחק בנו של אברהם שלקח את רבקה בת בתואל הארמי לאשה, שניים מבתים שונים, תרבויות שונות ויחד, למרות השוני התרבותי והמכשול בפריון הצליחו ליצור משפחה. עיקר הפרשה ממשיך ומדבר על האחים התאומים יעקב ועשו,

האחים ממשיכים דפוס של מאבק על "מי הבן הנבחר", מי מקבל את הברכה, את מי ההורים (והאלוהים...) אוהב יותר.

זה דפוס משפחתי שכל אחת ואחד מאיתנו מכירים מהבתים שלנו- הבתים שגדלו בהם כילדים, וגם עכשיו עם הילדים שלנו,

מאבק על תשומת לב, על זמן ורגש...
יעקב, במרמה, מקבל את הברכה מיצחק אביו.
ועשיו בדמעות ("וישא עשיו את קולו, ויבך") שואל את יצחק: "הברכה אחת היא לך, אבי? ברכני גם אני, אבי!"

וזאת השאלה הגדולה שאנו מגיעות איתה לחיים שלנו-
האם יש רק ברכה אחת?
כלומר- האם הכל זה מאבקי כוחות?
הבשורה הגדולה שלי כאשת חינוך, היא כמובן- לא.

לכל ילד וילדה יש את הייחוד שלהם. את החוזקה שלהם- שם שרויה הברכה שלהן.

כך- גם בהיבט של גן משלב בו יש ילדים וילדות ממסורות משפחתיות שונות-
אין דרך אחת שהיא "הדרך הנבחרת" והמבורכת, אלא,
בכל דרך ודרך יש ברכה,
ואנחנו בגן שלנו רוצים לחגוג את הדרכים השונות, ולא להסתיר ולדכא את הקולות השונים.
זה מתחיל בלהכיר את המנהגים השונים של כל משפחה- אולי דרך סבא וסבתא שיכולים לספר,
אפילו במכתב, מה המסורות המשפחתיות שלהם? וזה יוצר לא רק "להכיר את" המנהג, אלא גם
"להכיר ב"- לתת תוקף של הכרה באחר.

אז לסיום-
את הדור של יעקב ועשו כבר פספסנו,
שם נעשה עוול גדול, בכי וגזילה של הברכה.
אנחנו השבוע בפרשת ויצא עוברות לדור הבא
ליעקב אבינו נולדו לפחות 12 בנים ובת אחת ושמה דינה בת לאה- אולי גם עוד שלא מספרים לנו
עליהן ועליהם :)
והמשימה שלנו בעולם היא שכל אחד מבני ובעצמות יעקב ירגיש/ תרגיש מבורכות,
כמו שכתוב בשיר של "שבט אחים ואחיות":

**"אותה שכונה אותו רחוב
תריסר בנים של יעקב
אוספים ביחד נדודים
בתוך תרמיל געגועים**

בעולם דתי יש קוים מאוד ברורים ועולם חוויות ידוע, העולם החילוני הוא רחב ואנשים שונים
מצפים לראות דברים שונים: יותר תרבות עולם, יותר חוויות ציוניות ואולי קצת זהות יהודית.
היה מעניין לשמוע מה הקולות שלכם.

הבעיה שגם אחרי ששומעים קולות, לא תמיד ברור איך לתרגם את זה בגן ואיזה סט חוויות וידע
עולם נציף. מה חשוב לכם שהילדים ייפגשו.

פה בגן שלנו יש עובדות מאוד ברורות שאנחנו גן של חינוך ממלכתי דתי וגם עם תמיכה של
מיתרים שלא קוצצים מהכנפיים של המסורת היהודית, היהדות היא של כולם!!!

זה חינוך פלורליסטי ליצירת תרבות משותפת והתנ"ך לדוגמא הוא נחלת הכלל!!! אנחנו ניצור
ארון ספרים משותף ונאמץ גם ספרות ישראלית וגם ספרות שאולי היא לא הלחם בבייתכם. מה
שמקבלים כאן בא מאהבה ומקבלה של הכל. תמיד אפשר ללמוד על בריאת העולם בגן ולחזור
הביתה וללמוד על המפץ הגדול או על דרווין ולדבר על המתח בין התורה למדע. אך נשתדל שלא
לפסול את עולם הידע מהגן בכדי ליצור אמון בין הילדים והצוות. אפשר ללמוד על דמות אשה
גבורה בתורה ולחזור הביתה ולקרוא ספר על נשים מופלאות בעולם. הכל בסדר כל עוד לא
פוסלים את מה שנצבר בגן.

אז איך יוצרים את השילוב בגן חרמון?

הכל מתחיל בשפה המקבלת והלא שופטת, בכל דבר טקסי אני מזמינה את הילדים להצטרף או
להתבונן בכבוד.

תפילה:

אשמח לפתוח בפינת אקטואליה- אם יש כתבה מעניינת בעיתון, אשמח שתביאו לגן ונוכל לשתף. מצב הכנרת, טיפ בריאות, מקומות בישראל, חיות בגן החיות.....

יש לנו חזן וחזנית שעומדים מול הקבוצה, החזן מוזמן להשים כיפה על הראש ולברך על הטלית או לא. ילדים מוזמנים להשתתף או להקשיב. אני לא מחלקת מדבקות למי שמתפלל יפה, מי שרוצה להשתתף זה בא ממוטיבציה אישית. תפילה הוא זמן להתחיל את הבוקר ולחשוב על מה אנחנו מודים היום (למשפחה, למשהו בטבע, לבריאות שלנו..). אנחנו מתפללים מסידור צבעוני ומדלגים על הרבה חלקים שהתפילה לא תהיה ארוכה מדאי. משתדלים להוסיף קטעי שירה ישראלים לתפילה ונעשה זאת בצורה יותר מסודרת בהמשך.

ארוחה : הילדים מוזמנים לשתוף ידיים או ליטול ידיים. בזמן שיושבים לארוחה אני מבקשת ממי שנטל ידיים לברך אתי ומי שלא שישב ויכבד בשקט. כנ"ל בסוף הארוחה "מי שרוצה להודות על האוכל הנפלא שהיה לכם בקופסא, שיברך. מי שלא מתבקש לא לאכול ולחכות בשקט". אם אני מרגישה שהקבוצה שלא מברכת מפריעה אני אעצור אחכה לשקט ונתחיל מהתחלה.

קבלת שבת : מקבלי השבת מביאים מצרכים ויושבים בשולחן מרכזי ומכובד. הם שרים ועוזרים לקבל את השבת בכבוד. במהלך קבלת שבת אנו מדברים על דברים שאוהבים לעשות בשבת והכל מתקבל בתגובה שמחה

ומרוגשת (משחקים משחקי קופסא, נוסעים לים, נוסעים למלון, מבקרים את סבא וסבתא, הולכים לבית הכנסת.....).

סיפורי תורה : בימי חמישי אנו משתדלים להתקדם עם סיפורי התורה. מוציאים את התורה מארון הקודש באותה טקסיות שמוציאים בבתי כנסיות. ילדים שרוצים משתפים פעולה, מי שלא מתבונן. בגלל שסיפורי התורה מסופרים ביום חמישי אני לא מספרת לילדים על פרשת השבוע בגלל שזה עלול לבלבל. הורים המעוניינים יכולים לקחת את הדף "פרשגן" של ארגון מיתרים ולעבור עם הילדים בבית.

את סיפורי התורה מספרת עם ציטוטים מן התורה, מספרת מה נעשה ובסוף משתדלת שהמסרים יהיו כאלו שנוכל לקחת לחיי היומיום :

נח : לאחר שדיברנו על הזוגות השונים של החיות, מה כל חיה אוכלת, איך סידרו את החיות שיחיו בשלום....דיברנו על חשיבות השמירת על העולם ושאפשר להשחית את העולם במילים ובמעשים.

בבל : דיברנו על הצניעות ולא להתחרות בלהגיע ראשון ולהיות הכי גבוה. להיות רגישים שאחרים יכולים להפגע אם אנו משוויצים.

ברכות : לפני שאוכלים פירות, ירקות, עוגיות אנו משתדלים לברך.

חגים : אני מספרת על לוח השנה, משמעות התבוננות הירח כדי לסמן את לוח השנה העברי, מספרים את הסיפורים ההיסטוריים של העם שלנו ועל המסורות בכל חג. אשמח לשיתוף פעולה בין המשפחות כדי להעשיר את המסורות השונות בחגים לפי הנעשה בביתכם.

יש שאלות?

עכשיו נעבור לסל שאני רוצה למלא לילדי....

לפניכם סל עם אטב, אני מבקשת שתתהלכו בחלל ותנסו למצוא אמרות שמאוד חשובות לכם ותזכרו את אלו שגורמים לכם לחשוב ואתם לא בטוחים לגביהם.

• חשוב לי שהילד/ה שלי ייחשפו למגוון דעות.

• חשוב לי שהילד/ה יכירו את התפילה.

- חשוב לי שלילד/ה שלי תהיה עצמאות מחשבתית
- חשוב לי שהילד/ה שלי יכבד כל אדם
- חשוב לי שהילד/ה שלי יכירו סופרים ומשוררים ישראלים

- חשוב לי שהילד/ה שלי ידעו לברך
- חשוב לי שהילד/ה שלי יהיו ציונים

- חשוב לי שהילד/ה שלי יכירו תרבויות אחרות

- חשוב לי שהילד/ה שלי ילמדו על חגי ישראל
- חשוב לי שהילד/ה שלי ילמד לפתח סובלנות כלפי כל אדם
- חשוב לי שהילד/ה שלי ידע לקבל אחריות על מעשיו

- חשוב לי שהילד/ה שלי ילמדו במקום הנותן מקום לאורחות חייו למסורתו

אשמח אם תפנו להורה שלידכם ותשתפו כמה מילים על סל הערכים שאספתם.

האם משהו יכול לאמר לי מילה אחת שאתה אתם יוצאים מהערב הזה "מבינים", "מבולבלים", "מתפשרים", "....."

תודה רבה בבאתם, אשמח להמשיך את השיח הזה!

למדני אלוהי / לאה גולדברג

ביצוע: יונינה

לְמַדְנִי, אֱלֹהִי, בְּרַךְ וְהַתְּפַלֵּל
עַל סוּד עֲלֵה קֶמֶל, עַל נֶגַה פְּרִי בָּשֵׁל,
עַל הַחֲרוֹת הַזֹּאת: לְרֹאוֹת, לְחוּשׁ,
לְנֶשֶׁם,
לְדַעַת, לִיִּסֵּל, לְהַכְשִׁיל.

לְמַד אֶת שְׁפֹתַי בְּרָכָה וְשִׁיר הַלֵּל
בְּהִתְסַדֵּשׁ זְמַנְךָ עִם בִּקְרָה וְעִם לֵיל,
לְבַל יִהְיֶה יוֹמִי הַיּוֹם כְּתִמְזוּל שֶׁלִּשּׁוֹם.
לְבַל יִהְיֶה עָלַי יוֹמִי הָרָגֵל.

זוג מקסים

נסיים את הערב
בשם יוני ונינה,

שאלת במ"ה	הכנות מקדימות	פתיחה	מהלך המפגש	איסוף וסגירה – שיתוף ההורים בתובנות (____ דקות)	הערות
גן משלב חילונים ודתיים - מהו?	להוציא הזמנות, לדבר עם הורים על הערב הזה, להציף שאלות שעליהם נדון בערב. להכין כיבוד, לתכנן מוזיקה ברקע כשנכנסים, להניח עם הכסאות של ההורים את המשימה הראשונה של צביעת המשולש לפי צבעים מתאימים לחווית ילדות בביתם: האם ביתם היה בעל ערכים: יהודים\ ערכים ישראליים\ ערכים אוניברסליים.	ההורים מדברים על המשולש שצבעו ומסבירים למה ביתם היה יותר בעל אופי יהודי\ישראלי אוניברסלי 	על הלוח ארשום רגעים משמעותיים שהעולם המשלב בא לידי ביטוי ואפרט איך הם מתקיימים בגן: תפילה סיפורי תורה קבלת שבת..... <		

הסל שאני רוצה להעניק לילד שלי

אתגר ההורות – רבקה ואילנית

מטרות:

1. ההורים יכירו בחשיבות נתינת גבולות
2. ההורים יחשפו למודל החיקוי
3. ההורים יעצרו ויבדקו את ההתנהלות היום יומית ומתן תשובות

הכנות לערב:

1. הכנת הזמנה להורים.
2. תיאום עם המדריכה.
3. הכנת כרטיסיות אדום וירוק וסירטוני סיטואציה.
4. קטע הקראה לשיר השראה שיר טיבטי.

הערב יערך כ"קפה ידע"

הפתיחה 5 דקות	שאלת במ"ה / הנושא לדיון 10 דקות	(מתודות ותתוכן מרכזי שעולה) שעה.	איסוף- שיתוף ההורים בתובנות	סיכום 2 דקות
לכל הורה יחכה על הכיסא כרטיסיות בצבעים אדום וירוק, נצפה בסרטונים של סיטואציות שונות. בסוף כל סרטון ההורים יצטרכו להרים כרטיסיות לפי שיקול דעתם. אדום- מצב שבו צריך לשים לילד גבול. ירוק- מצב שאפשר להבליג.	מה הגבול שלנו בבית? מה הקו האדום שאותו לא עוברים? על מה נגיד כן ועל מה נבליג?	מדריכת הורים וגננות.		הקראת השיר- השראה/ שיר טיבטי